

Carolina Pérez Capelo (2014): “Distribución dialectal de los resultados toponímicos del sufijo -ARIU/-ARIA en gallego”. *30 Forum Junge Romanistik: Räume der Romania*. Suíza, 27-29 marzo 2014.

You are free to copy, distribute and transmit the work under the following conditions:

- **Attribution** — You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Non commercial** — You may not use this work for commercial purposes.

DISTRIBUCIÓN DIALECTAL DE LOS RESULTADOS TOPONÍMICOS DE -ĀRĪU / -ĀRĪA EN GALLEGO

Carolina Pérez Capelo

carolina.perez.capelo@usc.es

Grupo de Investigación en Filoloxía e Lingüística Galega (GI-1743)

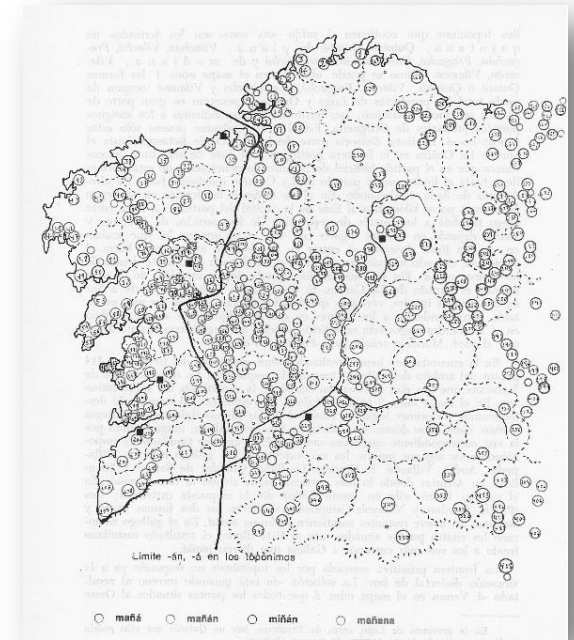
INSTITUTO DA LINGUA GALEGA

TOPONIMIA + DIALECTOLOGÍA

Algunos trabajos previos:

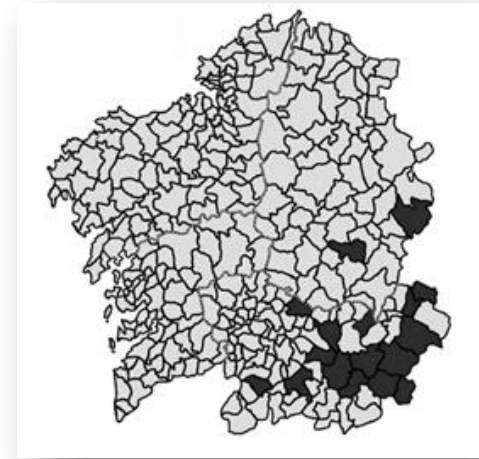
- Abelardo Moralejo (1946): «Fontán, Fontao y otros derivados de FONS en la toponimia gallega»
 - (1976) «Sobre grafía y pronunciación de los topónimos gallegos»
- Constantino García (1975): «Resultados del sufijo -ANA en gallego»

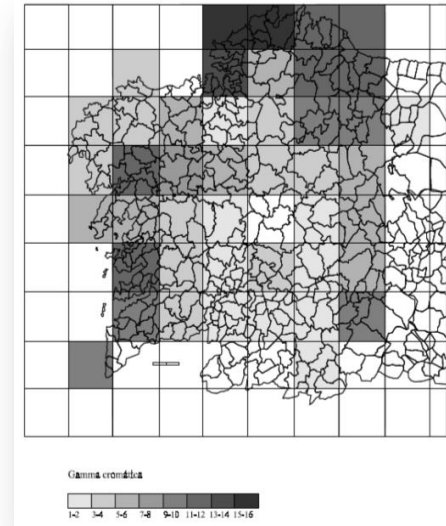
C.García: «Resultados del sufijo -ANA en gallego».
Mapa 2: Límite -án / -á en los topónimos.

Algunos trabajos previos:

- Gonzalo Navaza (2002): «Dialectoloxía e toponimia»
---- (2006) *Fitotoponimia galega*
- Rosario Álvarez (2002): “Topónimos en -edo e -ido”
---- (2007): «*Ayroa, Riazón, Lagosteiras, Oiteiro*. Algúns procesos de cambio lingüístico testemuñados en apuntamentos onomásticos de Martín Sarmiento»

G. Navaza: *Fitotoponimia Galega*. Mapa 13: *Piorno* na toponimia de Ourense e no Nomenclátor de Galicia.

R. Álvarez: «Topónimos en -edo e -ido». Mapa 3: Concentración de localizacións de topónimos en -ido.

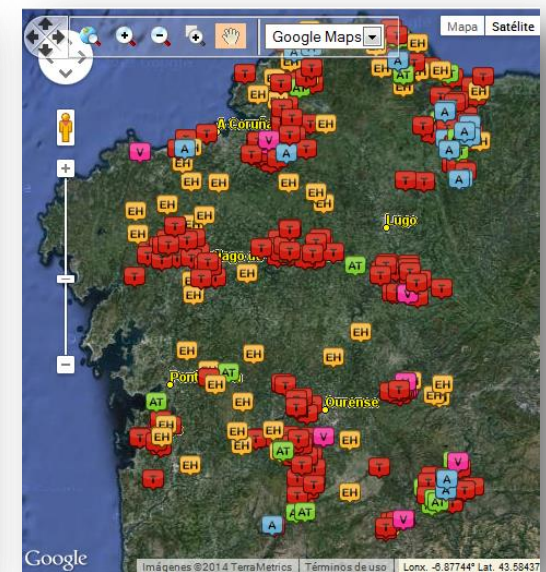
-ĀRĪU / -ĀRĪA > -eiro / -eira (I)

Resultados toponímicos de
RĪPĀRĪA, RĪPĀRĪU > Ribeira, Ribeiro...

Resultados toponímicos de
FĚRRĀRĪA, FĚRRĀRĪU > Ferreira, Ferreiro...

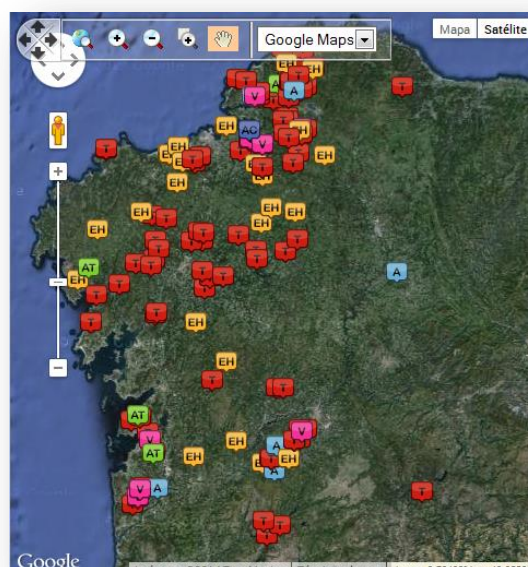
Resultados toponímicos de
CERESĀRĪA > Cerdeira...

*Fuente: <http://toponimia.xunta.es/>

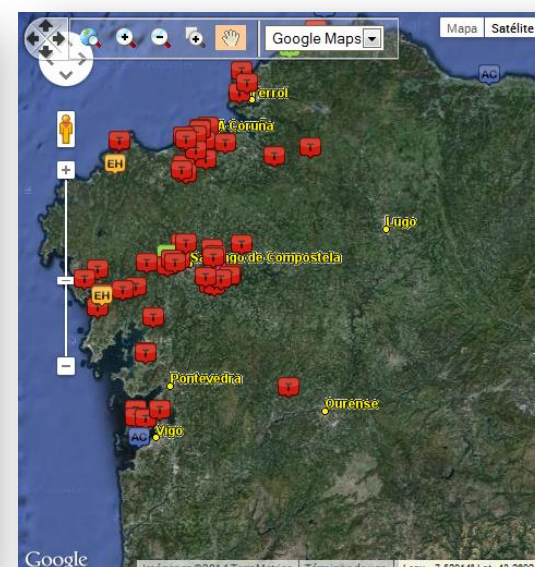
-ĀRĪU / -ĀRĪA > -eiro / -eira (II)

Resultados toponímicos de
MATTIANĀRĪA > Maceira...

Resultados toponímicos de
ABELLANĀRĪA > Abeira...

Resultados toponímicos de
SCALĀRĪU > Esqueiro...

*Fuente: <http://toponimia.xunta.es/>

Fuentes:

- **Nomenclátor de Galicia** - Toponimia mayor

Provincia	Concello	Parroquia	Lugar
A Coruña	CERCEDA	Rodís (San Martiño)	Abeleira, A
A Coruña	CESURAS	Trasanelos (San Salvador)	Abeleira, A
A Coruña	LARACHA, A	Soandres (San Pedro)	Abeleira de Bocixa, A
A Coruña	LARACHA, A	Soandres (San Pedro)	Abeleira de Boimir, A
A Coruña	LARACHA, A	Soutullo (Santa María)	Abeleira, A
A Coruña	MONFERO	Val de Xestoso, O (San Pedro)	Abeleira, A
A Coruña	MONFERO	Val de Xestoso, O (San Pedro)	Cal da Abeleira, O
A Coruña	MUGARDOS	Piñeiro (San Xoán)	Abeleira, A
A Coruña	ORTIGUEIRA	San Claudio (Santa María)	Abeleira
A Coruña	TORDOIA	Bardaos (Santa María)	Abeleira, A
Lugo	GUITIRIZ	Buriz, O (San Pedro)	Abeleira, A
Ourense	BEARIZ	Xirazga (San Salvador)	Abeleira, A
Ourense	PADRENDA	Monte Redondo (San Xoán)	Abeleira, A
Pontevedra	CAÑIZA, A	Cañiza, A (Santa Teresa)	Abeleira, A
Pontevedra	ESTRADA, A	Arca (San Miguel)	Abeleira, A
Pontevedra	LALÍN	Losón (Santa Baía)	Abeleira, A
Pontevedra	SALVATERRA D	Lourido (Santo André)	Abeleira, A

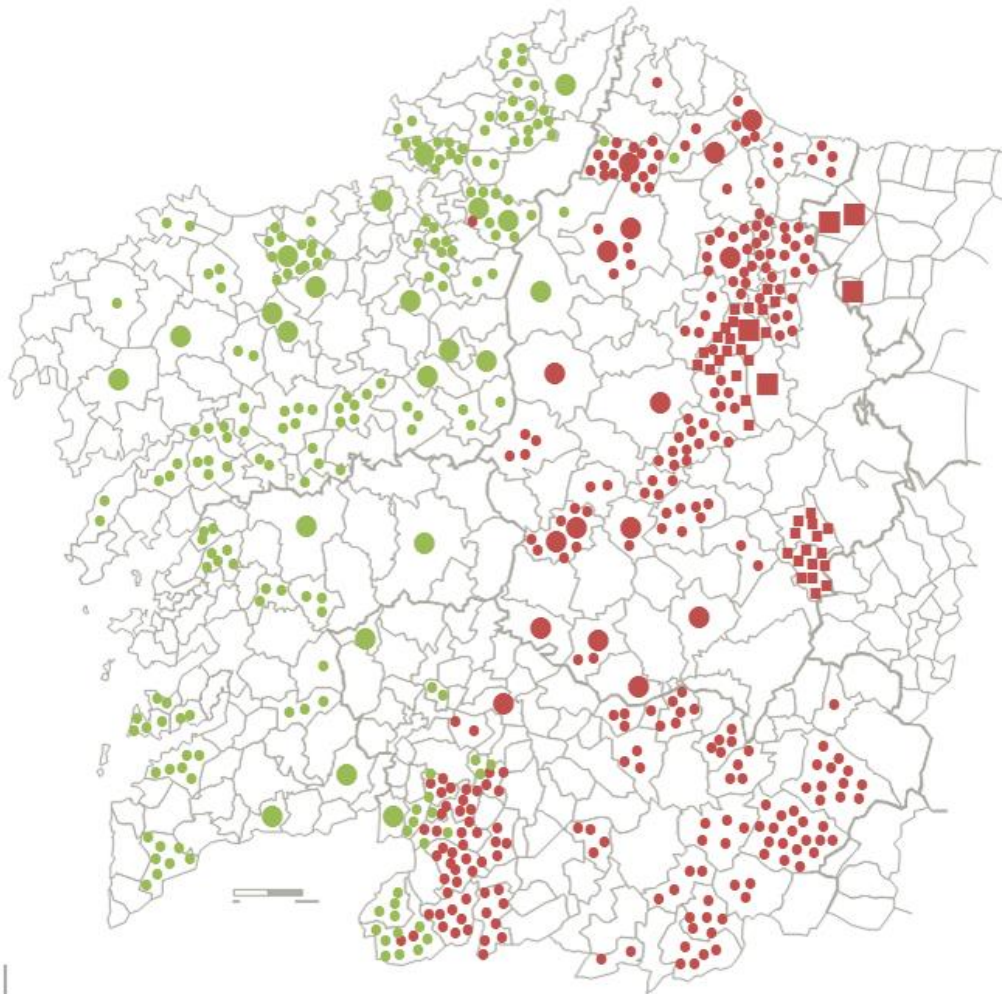
<http://www.xunta.es/nomenclator/busca.jsp>

- **Proxecto Toponimia de Galicia** - Toponimia menor

Tipo	Topónimo	Provincia	Concello
EH	A Abeleira	VIGO	VIGO
EH	A Abeleira	VIGO	VIGO
T	A Abeleira	MOAÑA	MOAÑA
T	A Abeleira	CANGAS	CANGAS
EH	A Abeleira	CAÑIZA (A)	CAÑIZA (A)
EH	A Abeleira	CERCEDA	CERCEDA
T	A Abeleira	TOMIÑO	TOMIÑO
EH	A Abeleira	PADRENDA	PADRENDA
T	A Abeleira	TOMIÑO	TOMIÑO
T	A Abeleira	SOMOZAS (AS)	SOMOZAS (AS)
T	A Abeleira	SOMOZAS (AS)	SOMOZAS (AS)
T	A Abeleira	VEDRA	VEDRA
T	A Abeleira	BOQUEIXÓN	BOQUEIXÓN

<http://toponimia.xunta.es/gl/inicio>

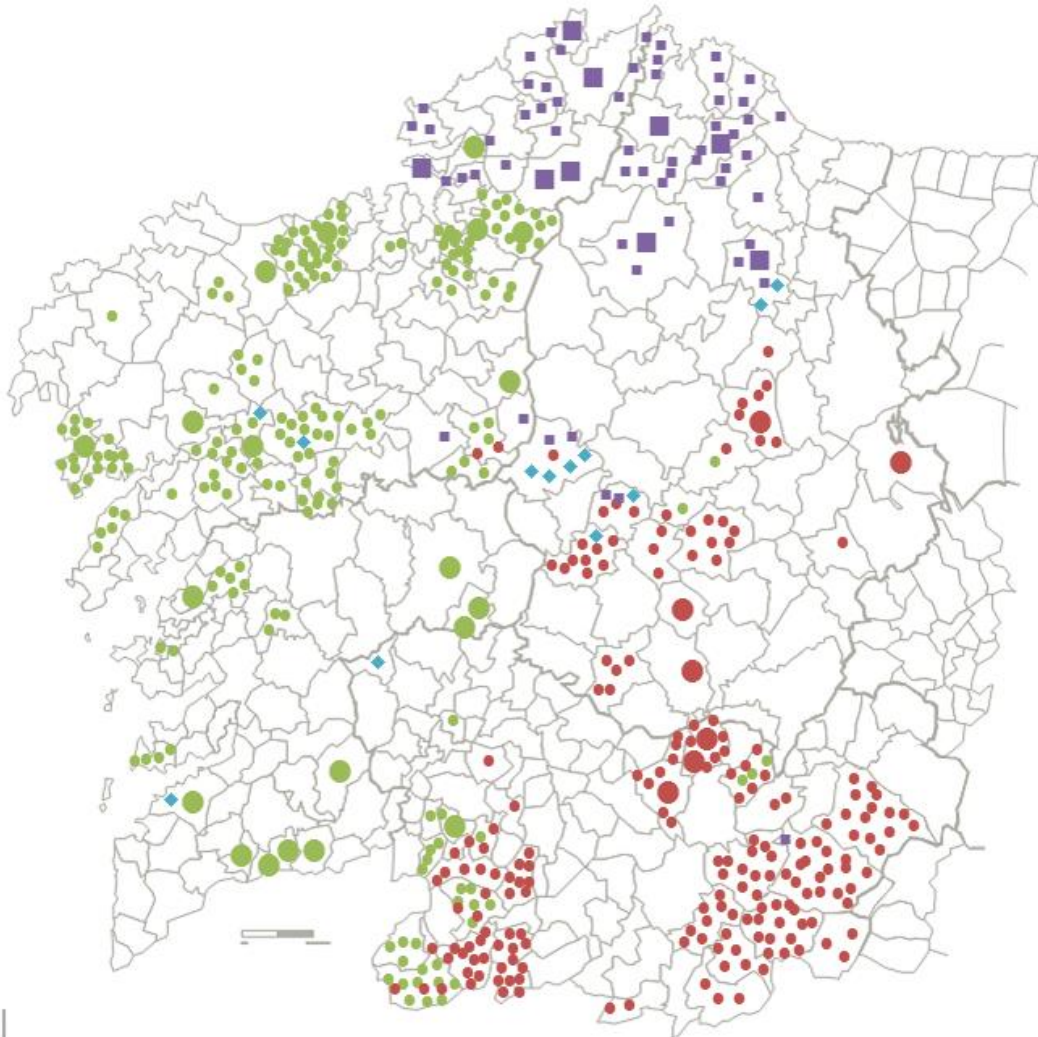
Mapa 1. Resultados toponímicos de **ABELLANĀRIA**

- Abeleira, Abeleiras, Abeleiro...
- Abelaira, Abelairas, Abelairo...
- Abraira, Abrairas...

- ● ■ Toponimia mayor
- ● ■ Toponimia menor

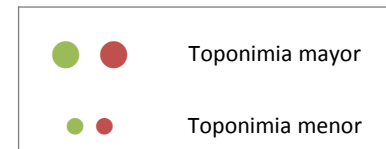
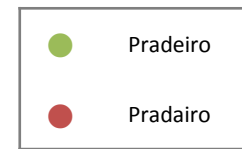
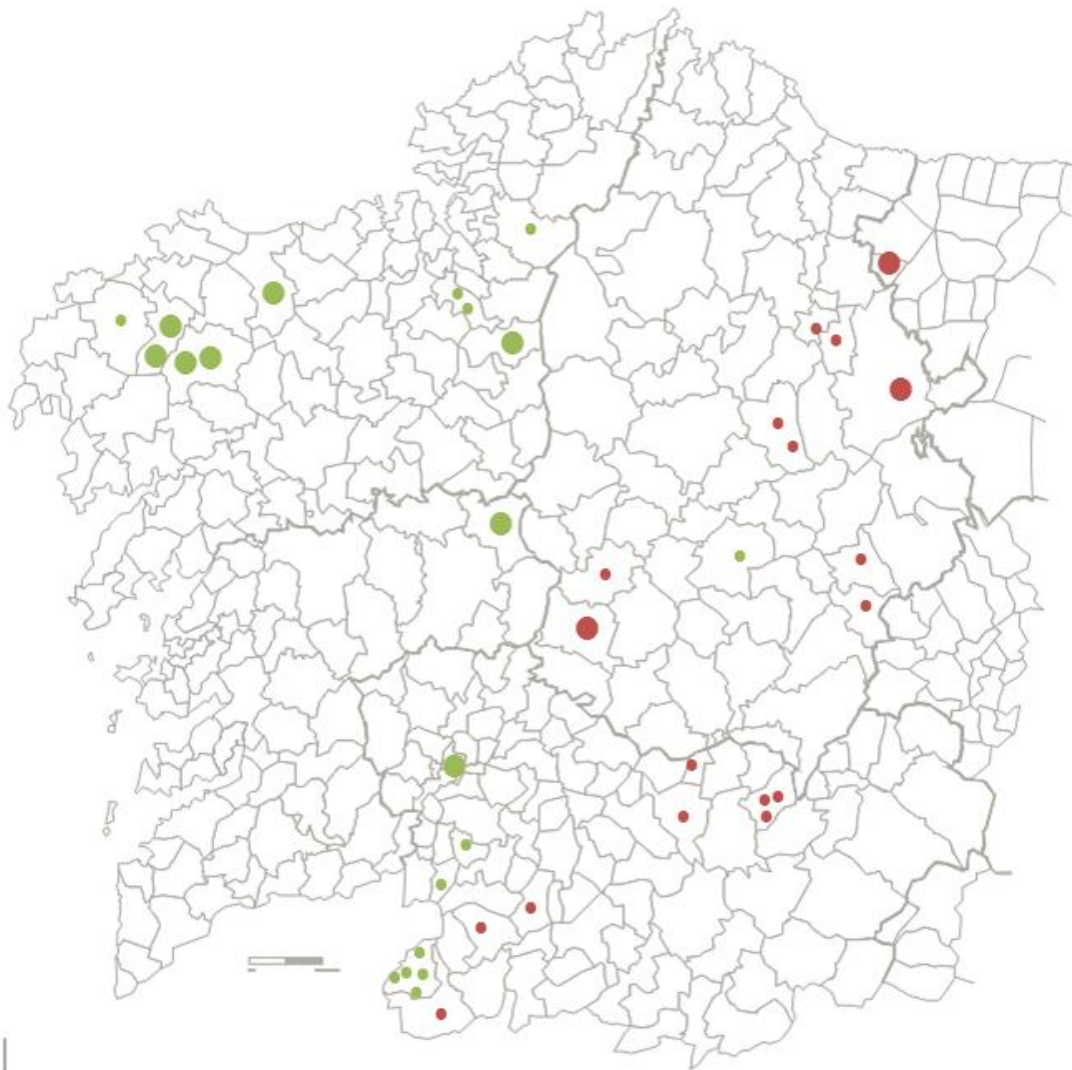
Mapa 2. Resultados toponímicos de **MATTIANĀRIA**

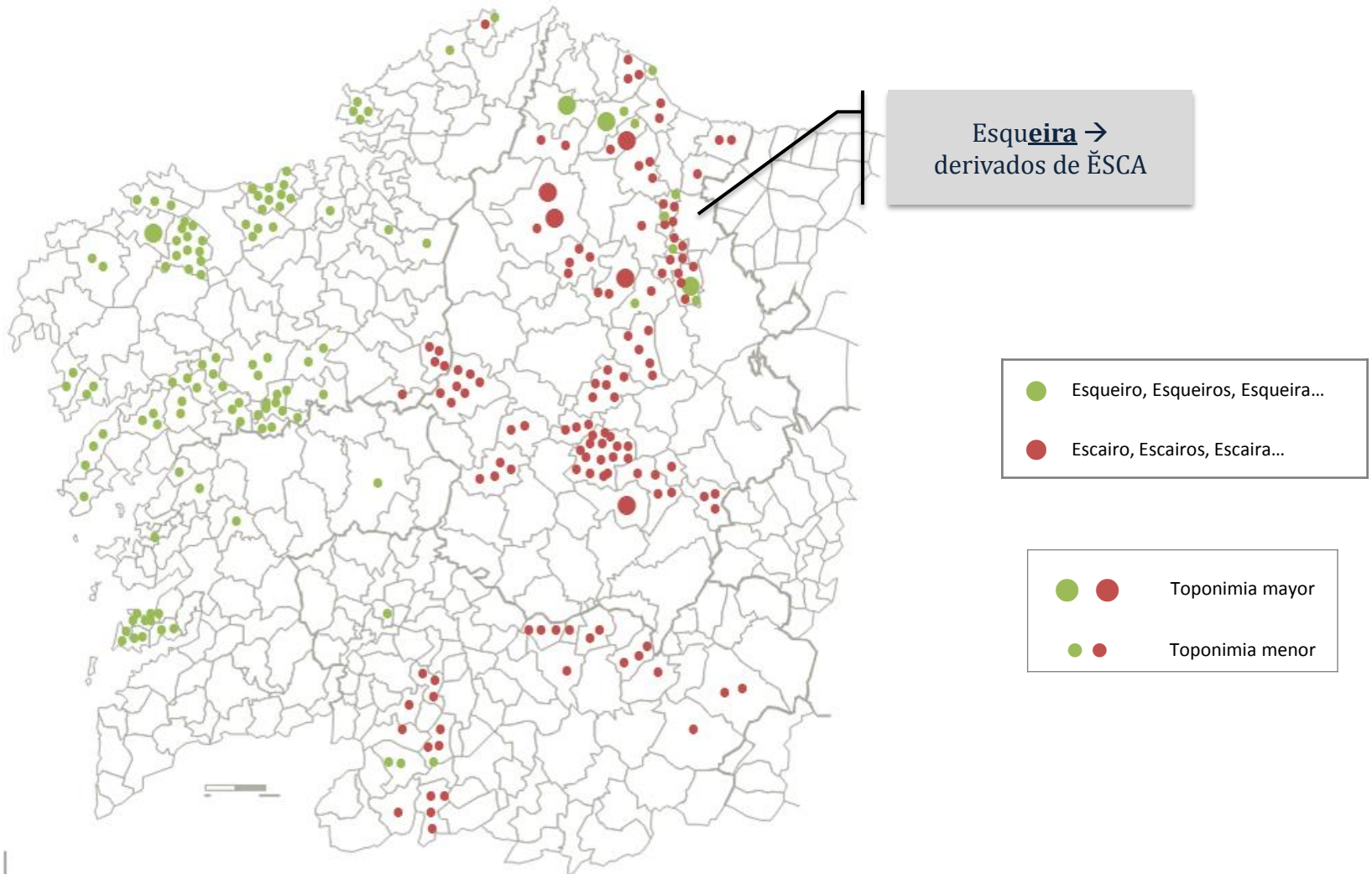
●	Maceira, Maceiras, Maceiro...
●	Mazaira, Mazairas, Mazairo...
■	Maciñeira, Maciñeiro, Mancñeira...
◆	Outras: Mazanceira, Macieiro...

●	●	■	◆	Toponimia mayor
●	●	■	◆	Toponimia menor

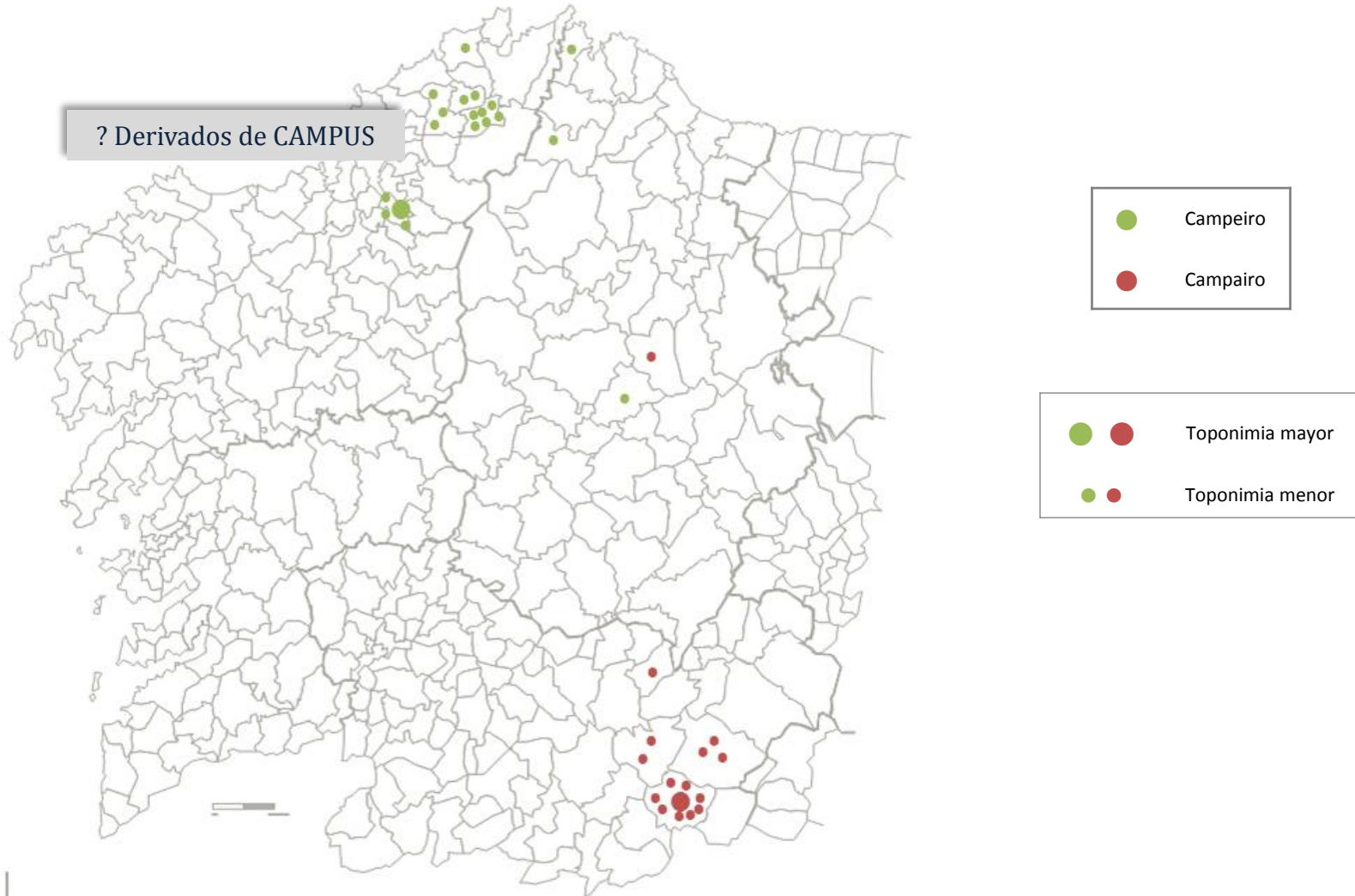
Mapa 3. Resultados toponímicos de **PLATANĂRIŪ**

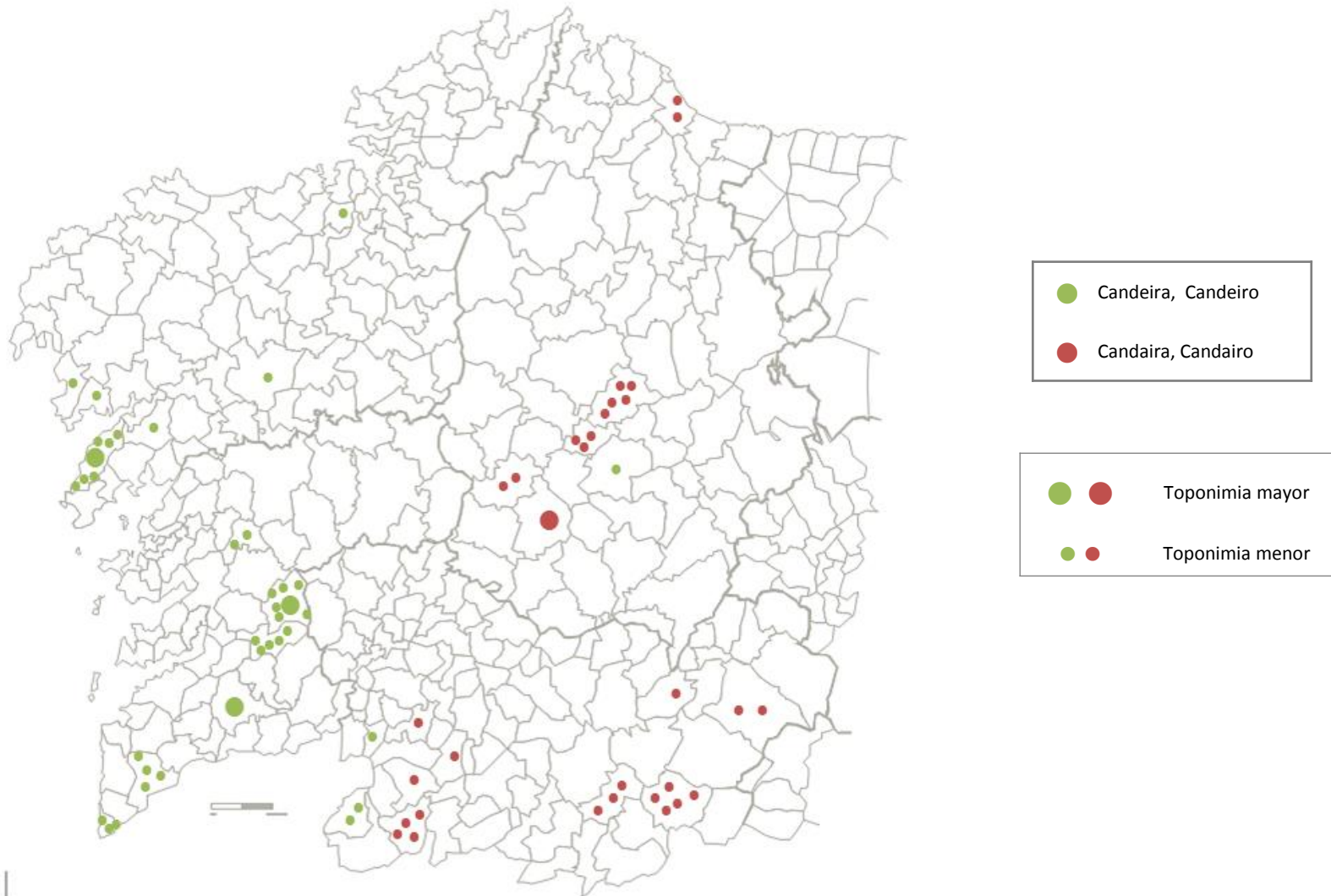
Mapa 4. Resultados toponímicos de SCALĂRIŪ

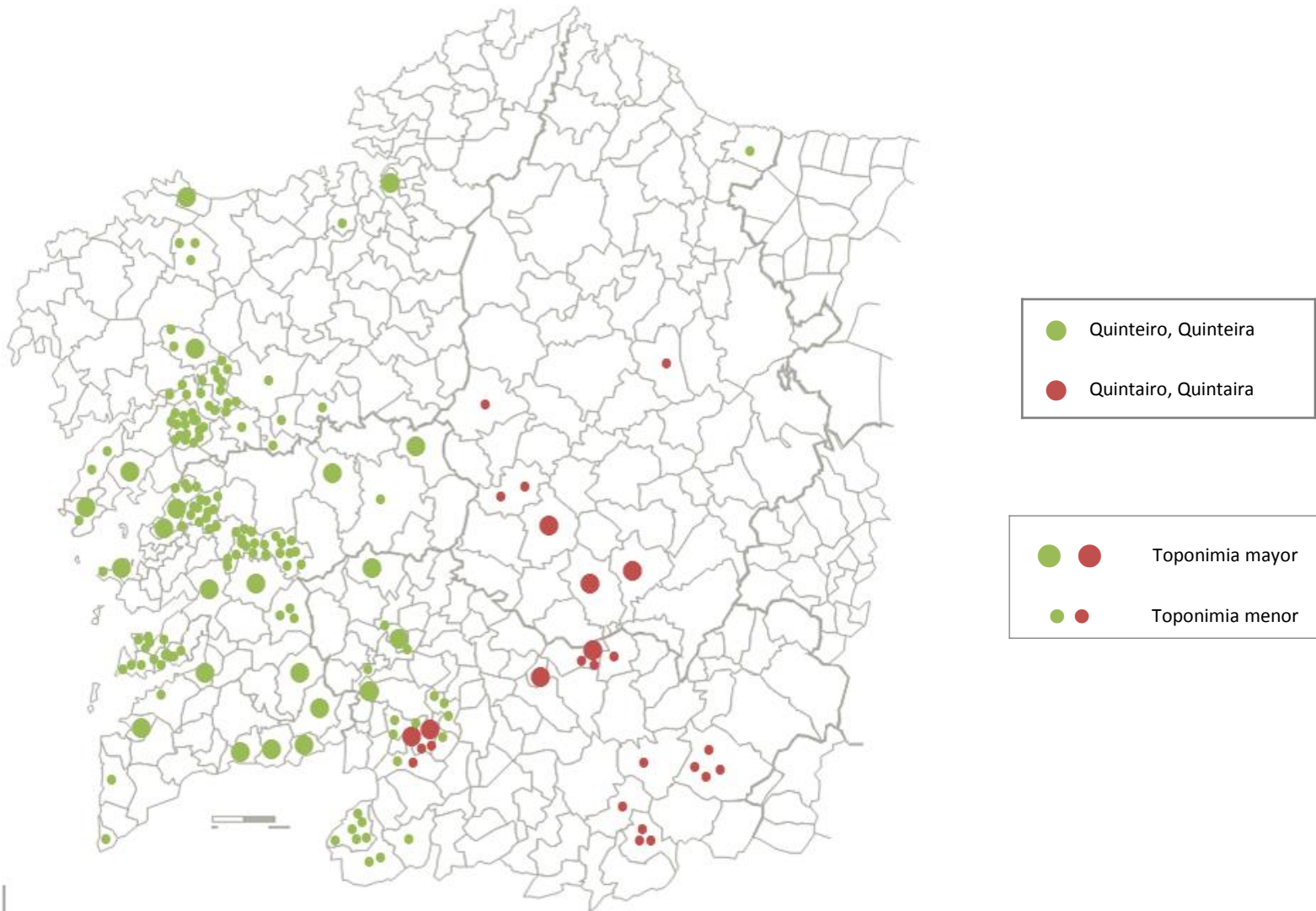
Mapa 5. Resultados toponímicos de *CAMPANĂRIŪ

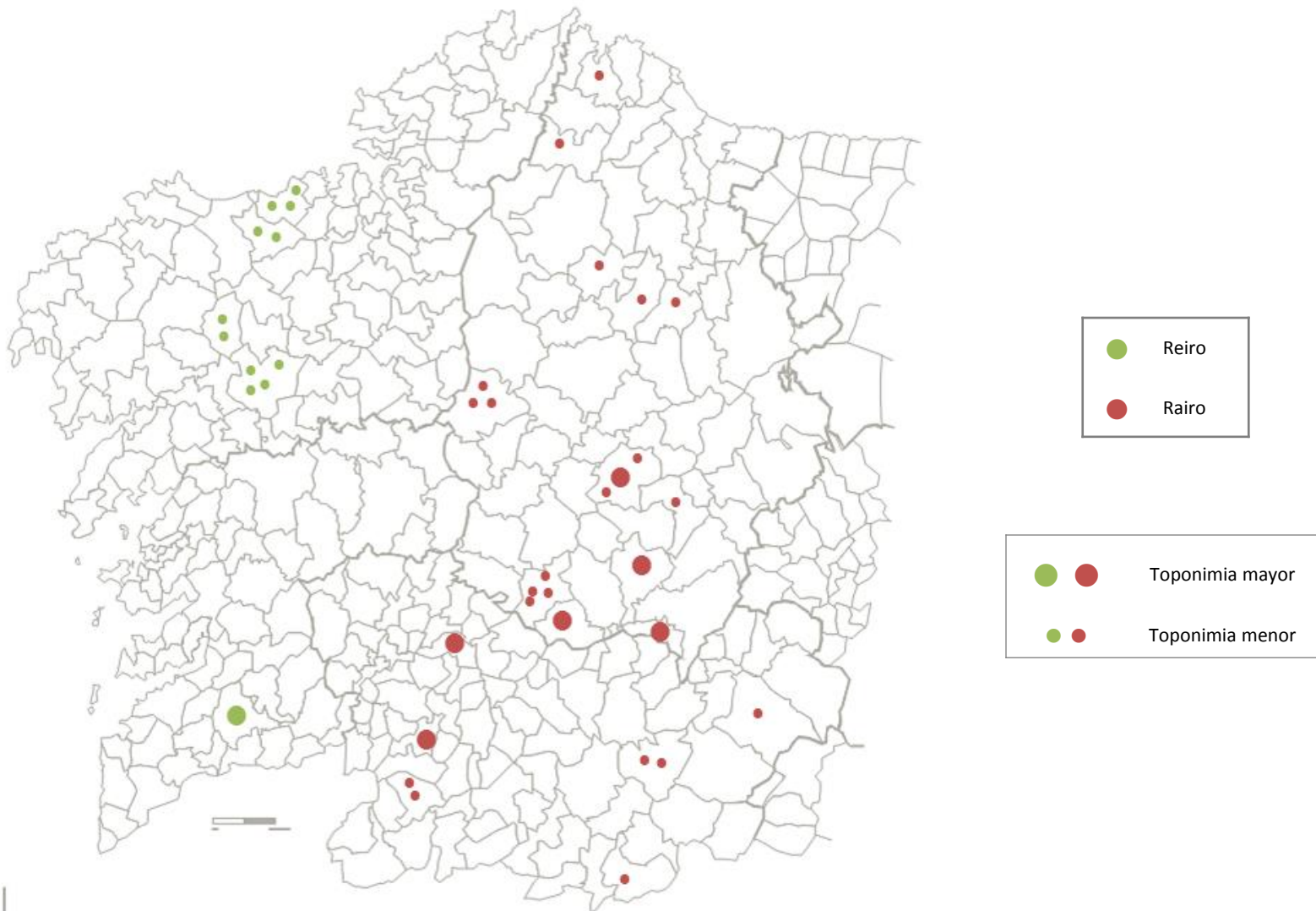
Mapa 6. Resultados toponímicos de *CANDANĀRIŪ

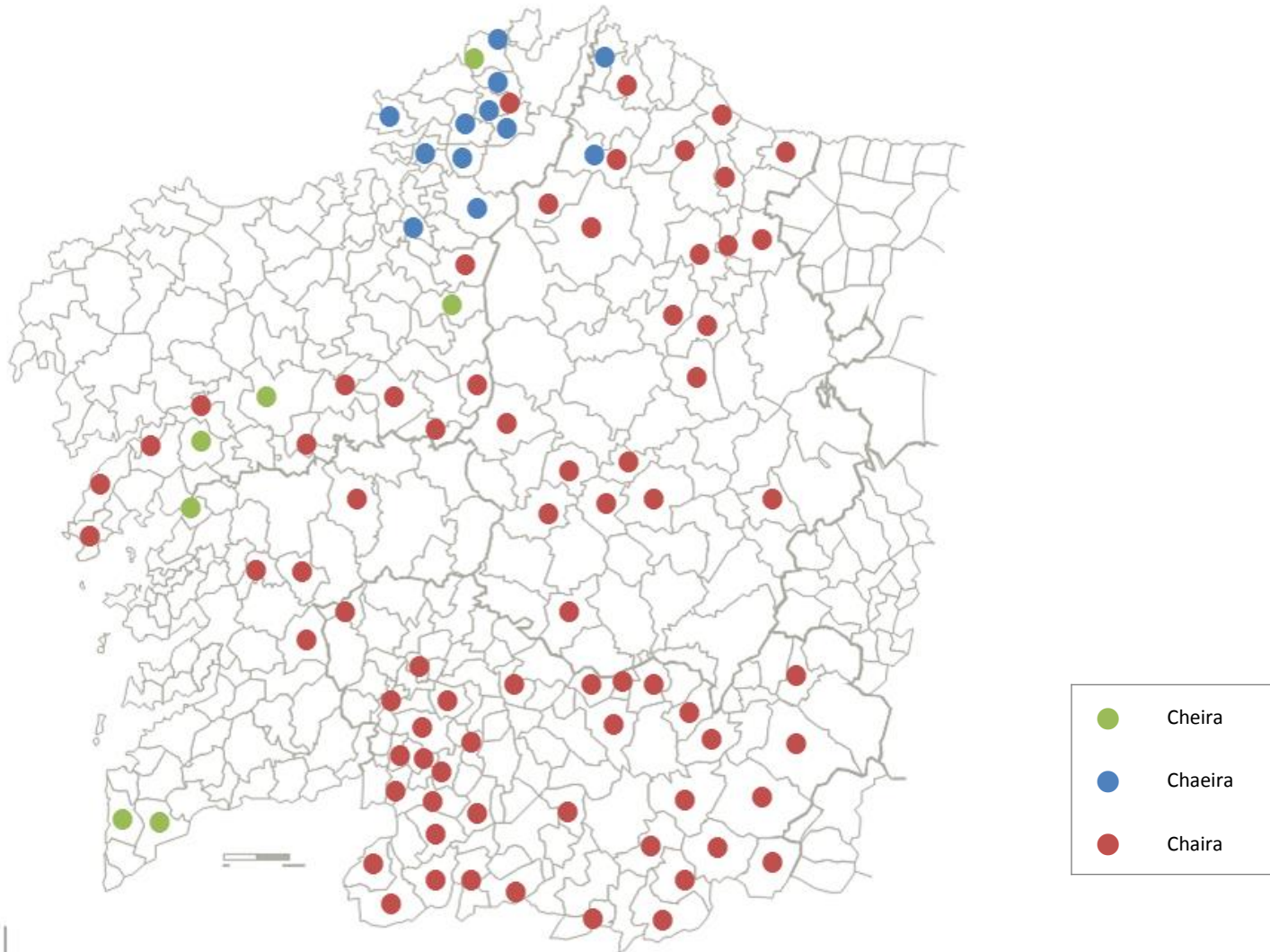
Mapa 7. Resultados toponímicos de QUINTANĀRIŪ

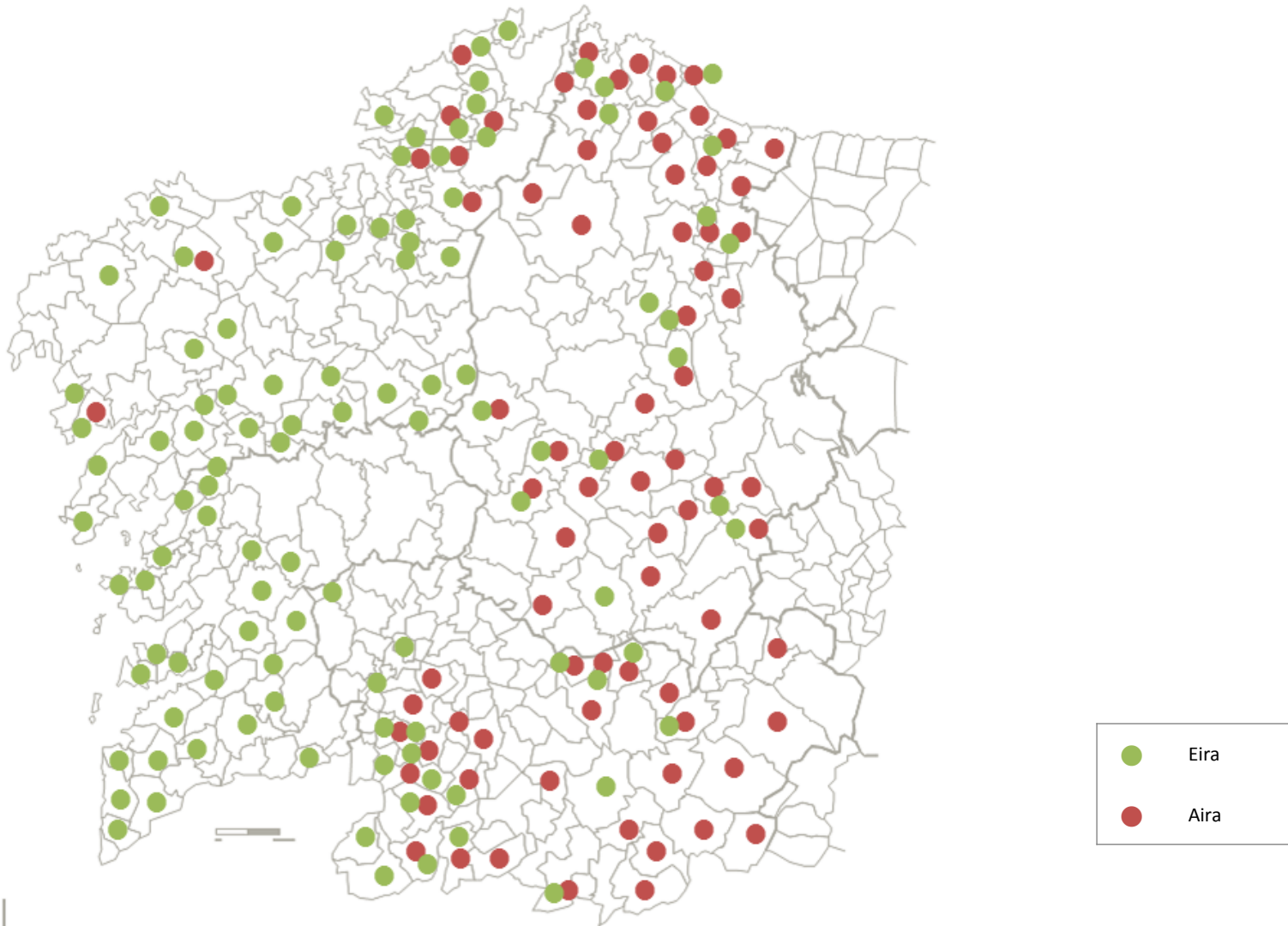
Mapa 8. Resultados toponímicos de *RANĀRIŪ

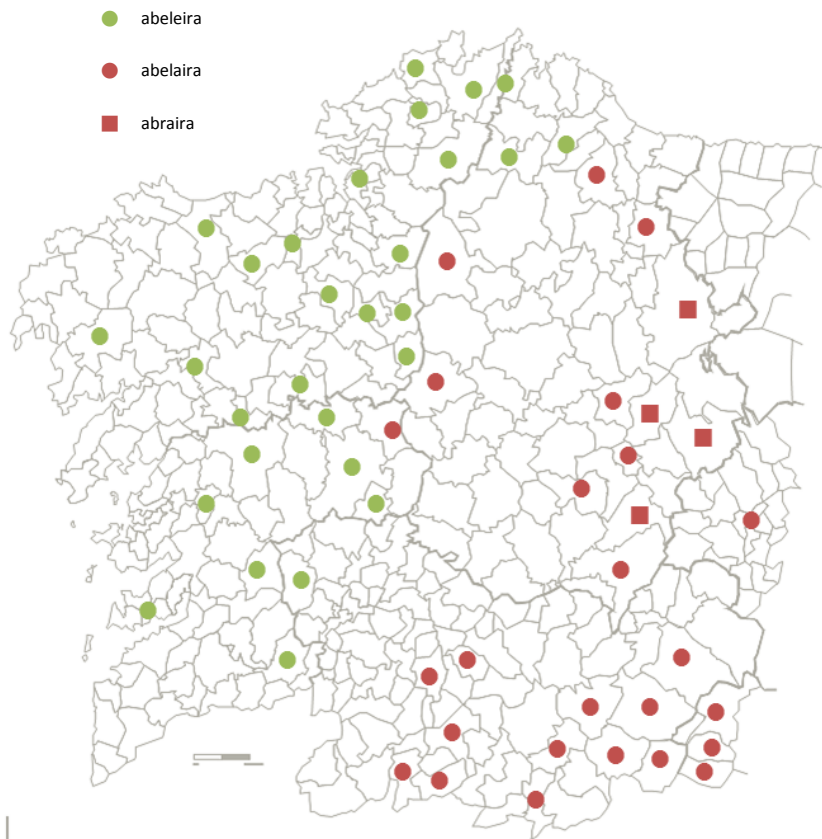
Mapa 9. Resultados toponímicos de PLANĀRIĀ

Mapa 10. Resultados toponímicos de **ĀRĒA**

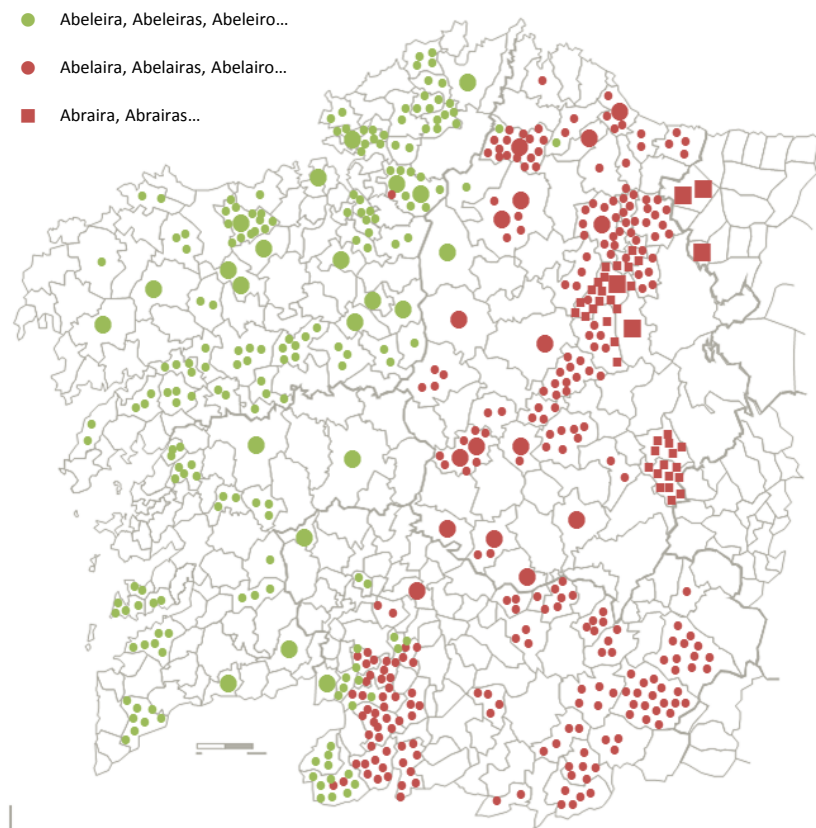

Comparación con datos del léxico común (I)

Abeleira, abelaira... en el léxico común.

Fonte: ALGa VI: 254

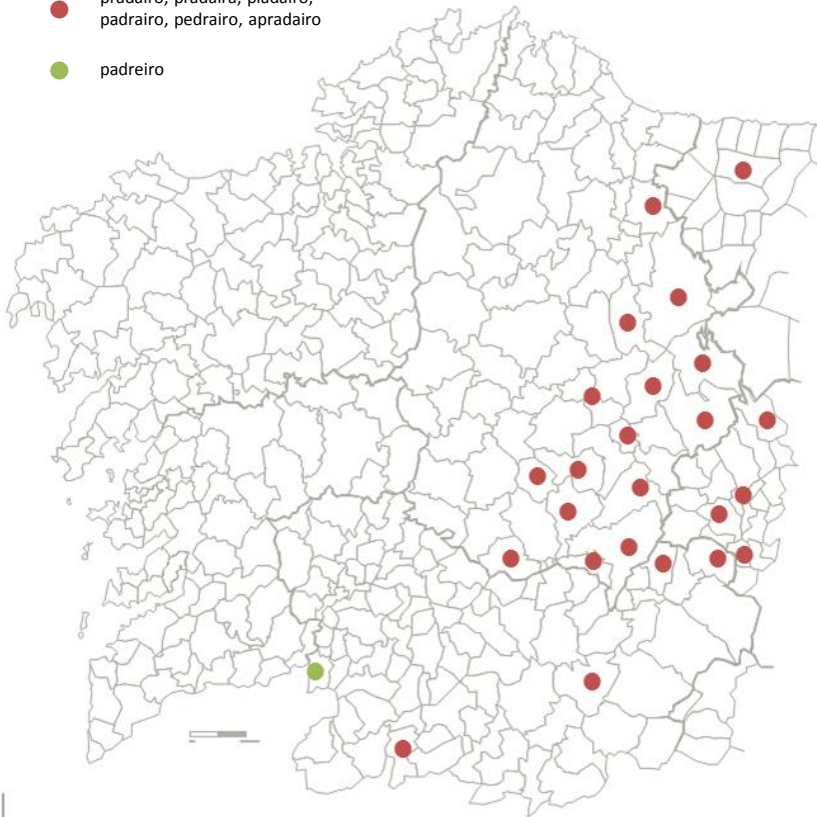

Abeleira, abelaira... en la toponimia

(Mapa 1)

Comparación con datos del léxico común (II)

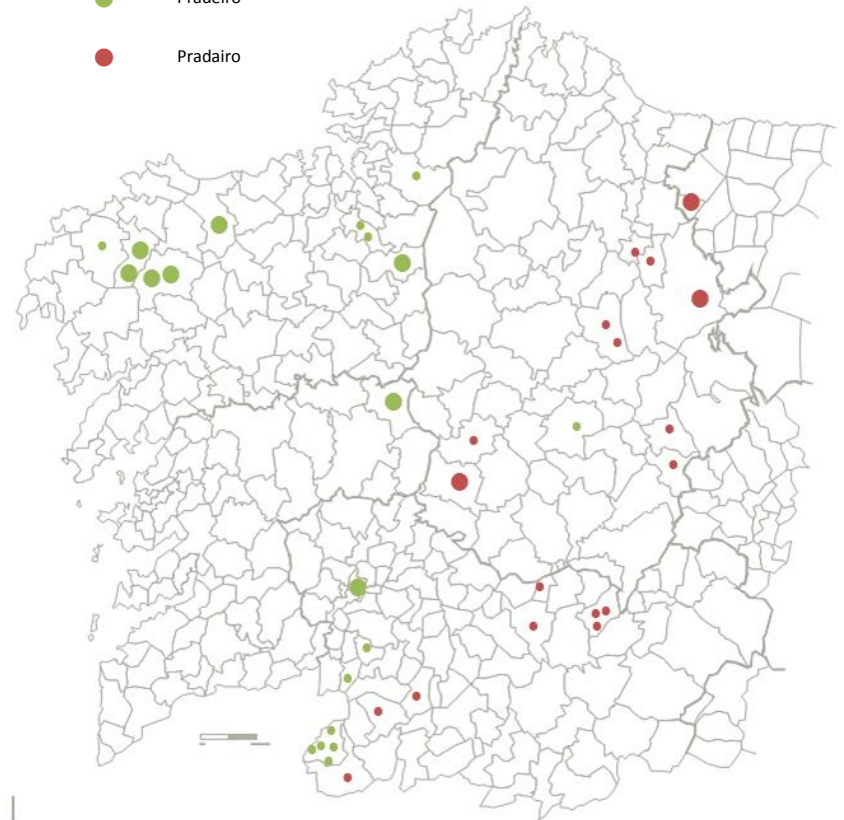
- pradairo, pradaira, pladairo, padrairo, pedrairo, apradairo
- pradeiro

Pradairo, pradeiro... en el léxico común.

Fonte: ALGa VI: 204

- Pradeiro
- Pradairo

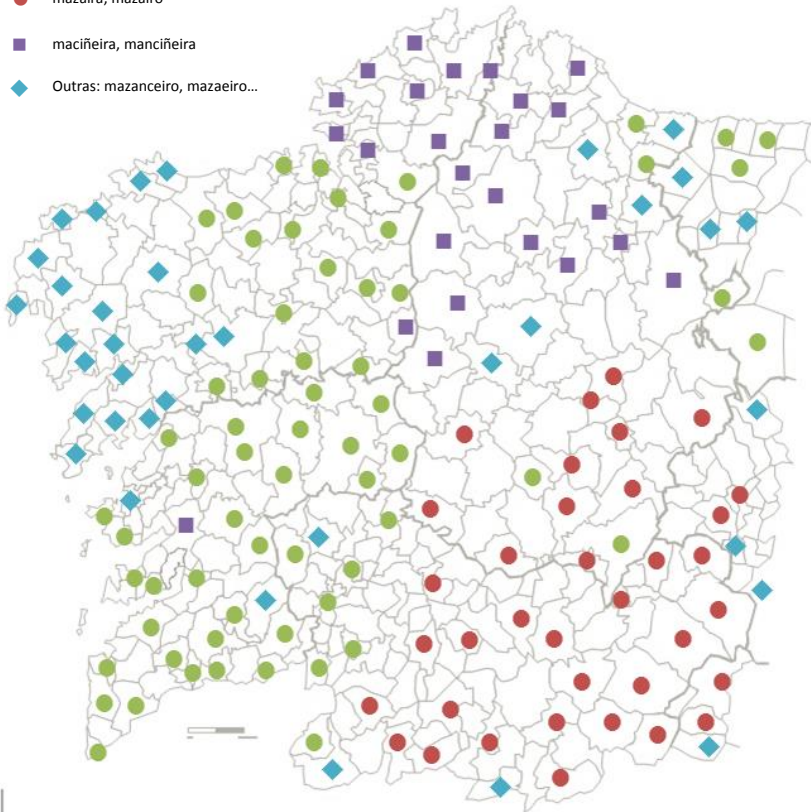

Pradairo, pradeiro... en la toponimia.

(Mapa 3)

Comparación con datos del léxico común (III)

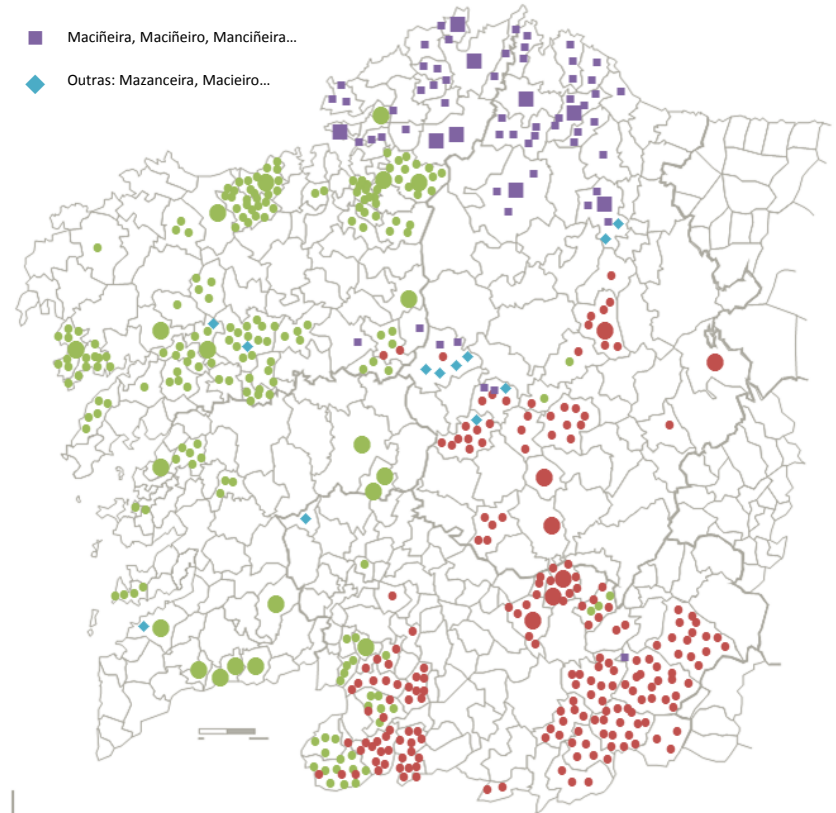
- maceira, maceiro
- mazaira, mazauro
- macifeira, manciñeira
- ◆ Outras: mazanceiro, mazaero...

Mazaira, maceira... en el léxico común.

Fonte: ALGa VI: 238

- Maceira, Maceiras, Maceiro...
- Mazaira, Mazairas, Mazauro...
- Macifeira, Macifeiro, Mancifeira...
- ◆ Outras: Mazanceira, Macieiro...

Mazaira, maceira... en la toponimia.

(Mapa 2)

CABO

A Ponte Maceira, Portor, Negreira (A Coruña)

Bibliografía

Álvarez, Rosario (coord.): *Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*. Santiago de Compostela: Instituto da Lingua Galega. <<http://ilg.usc.es/Tesouro/>> [Consultado: <24/03/2014>].

Álvarez Blanco, Rosario (2002): "Topónimos en *-edo* e *-ido*", in A. I. Boullón Agrelo (ed.): *Actas do XX Congreso Internacional de Ciencias Onomásticas (Santiago de Compostela, 20-25 de setembro de 1999)*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza, pp. 87-101.

Álvarez Blanco, Rosario (2007): "*Ayroa, Riazón, Lagosteiras, Oiteiro*. Algúns procesos de cambio lingüístico testemuñados en apuntamentos onomásticos de Martín Sarmiento", in L. Méndez e G. Navaza (eds.): *Actas do I Congreso Internacional de Onomástica "Frei Martín Sarmiento" (Santiago de Compostela, 2, 3 e 4 de setembro de 2002)*. Santiago de Compostela: Asociación Galega de Onomástica, pp. 49-67.

Ares, Nicandro (2013): *Estudos de toponimia galega*. A Coruña: Real Academia Galega

Bascuas López, Edelmiro (2002): *Estudios de hidronimia paleoeuropea gallega*. Anexo 51 de *Verba*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela (Servizo de Publicacións e Intercambio Científico).

Cabeza Quiles, Fernando (2008): *Toponimia de Galicia*. Vigo: Galaxia.

Fernández Rei, Francisco (coord.): *Atlas Lingüístico Galego. Volume VI Terra. Plantas e árbores. (No prelo)*

Ferreiro Fernández, Manuel (1999⁴): *Gramática Histórica Galega (I. Fonética e Morfosintaxe)*. A Coruña: Laivento.

García González, Constantino (1975): "Resultados del sufijo *-ANA* en gallego", *Verba* 2, 151-156.

González González, Manuel e Antón Santamarina (dirs.) (2012): *Diccionario da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega. <http://www.realacademiagalega.org/diccionario> [Consultado <24/03/2014>]

Bibliografía

- Marqués Valea, Xulia (2004): *A toponimia de Trabada*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.
- Moralejo Lasso, Abelardo (1977): *Toponimia gallega y leonesa*. Santiago de Compostela: Pico Sacro.
- Navaza Blanco, Gonzalo (2002): "Dialectoloxía e toponimia", in R. Álvarez Blanco, F. Dubert García, X. Sousa Fernández (eds.): *Dialectoloxía e léxico*. Santiago de Compostela: Instituto da Lingua Galega / Consello da Cultura Galega, pp. 137-146.
- Navaza Blanco, Gonzalo (2006): *Fitotoponimia gallega*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.
- Navaza Blanco, Gonzalo (2007): *Toponimia de Catoira*. Catoira: Concello de Catoira.
- Palacio Sánchez, Antón (1981): *Toponimia del ayuntamiento de Pantón (Lugo)*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela (Tese de doutoramento inédita).
- Piel, Joseph M. (1967): "Über Tiernamen in der hispanischen, insbesondere portugiesischen Toponomastik, I", *Aufsätze zur portugiesischen Kulturgeschichte* 6, 1966 (1967), pp. 164-202.
- Piel, Joseph M. (1947): "Nomes de lugar referentes ao relevo e ao aspecto geral do solo (capítulo de uma toponímia galego-portuguesa)", *Revista Portuguesa de Filologia*, nº 1, pp. 153-197.
- Santamarina, Antón (ed.) (2003): *Diccionario de diccionarios*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza / Instituto da Lingua Galega. <<http://sli.uvigo.es/DdD/>> [Consultado: <24/03/2014>]
- Varela Aenlle, Carlos Xesús (2010): *Repertorio toponímico e xentilícico da terra Eo-Navia*. Vigo: Universidade de Vigo (Área de Normalización Lingüística).
- Xunta de Galicia [Comisión de Toponimia] (2004): *Nomenclátor de Galicia: toponimia oficial das provincias, concellos, parroquias e lugares*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia. <<http://www.xunta.es/toponimia>> [Consultado: <24/03/2014>]

Graciñas!

INSTITUTO DA LINGUA GALEGA

<http://ilg.usc.es>